

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 26. mája 2011 \*

V spojených veciach C-165/09 až C-167/09,

ktorých predmetom sú návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podané rozhodnutiami Raad van State (Holandsko) z 29. apríla 2009 a doručené Súdnemu dvoru 30. apríla 2009, ktoré súvisia s konaniami:

**Stichting Natuur en Milieu (C-165/09),**

**Stichting Greenpeace Nederland,**

**manželia B. Meijer,**

**E. Zwaag,**

**F. Pals**

proti

**College van Gedeputeerde Staten van Groningen,**

\* Jazyk konania: holandčina.

a

**Stichting Natuur en Milieu (C-166/09),**

**Stichting Zuid-Hollandse Milieufederatie,**

**Stichting Greenpeace Nederland,**

**Vereniging van Verontruste Burgers van Voorne**

proti

**College van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,**

a

**Stichting Natuur en Milieu (C-167/09),**

**Stichting Zuid-Hollandse Milieufederatie,**

**Stichting Greenpeace Nederland,**

**Vereniging van Verontruste Burgers van Voorne**

proti

**College van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,**

za účasti:

**RWE Eemshaven Holding BV, predtým RWE Power AG (C-165/09),**

**Electrabel Nederland NV (C-166/09),**

**College van Burgemeester en Wethouders Rotterdam (C-166/09 a C-167/09),**

**E.ON Benelux NV (C-167/09),**

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory A. Tizzano (spravodajca), sudcovia J.-J. Kasel,  
E. Levits, M. Safjan a M. Berger,

generálna advokátka: J. Kokott,  
tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 14. októbra 2010,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Stichting Natuur en Milieu, v zastúpení: J. G. Vollenbroek, splnomocnený zástupca,
- Stichting Greenpeace Nederland, v zastúpení: J. G. Vollenbroek, splnomocnený zástupca, a B. N. Kloostera, advocaat,
- Stichting Zuid-Hollandse Milieufederatie, v zastúpení: J. G. Vollenbroek, splnomocnený zástupca,
- College van Gedeputeerde Staten van Groningen, v zastúpení: A. Ayal a W. J. W. Snippe, splnomocnení zástupcovia,
- College van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, v zastúpení: B. J. M. Verras, splnomocnená zástupkyňa,
- RWE Eemshaven Holding BV, predtým RWE Power AG, v zastúpení: D. N. Broerse a J. J. Peelen, advocaten, ako aj M. Werner, Rechtsanwalt,

- E.ON Benelux NV, v zastúpení: J. M. Osse, J. C. A. Houdijk a A. A. Freriks, advocaten, ako aj E. Broeren, Rechtsanwalt,
- Electrabel Nederland NV, v zastúpení: P. Wytinck, M. van der Woude a M. M. Kaajan, advocaten,
- holandská vláda, v zastúpení: C. M. Wissels, B. Koopman, M. A. M. de Ree a Y. de Vries, splnomocnení zástupcovia,
- dánska vláda, v zastúpení: V. Pasternak Jørgensen, R. Holdgaard a C. Vang, splnomocnení zástupcovia,
- francúzska vláda, v zastúpení: S. Menez, splnomocnený zástupca,
- talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci S. Fiorentino, avvocato dello Stato,
- rakúska vláda, v zastúpení: E. Riedl, splnomocnený zástupca,
- Európska komisia, v zastúpení: A. Alcover San Pedro a F. Ronkes Agerbeek, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 16. decembra 2010,

vyhlásil tento

### **Rozsudok**

- 1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu článku 9 smernice Rady 96/61/ES z 24. septembra 1996 o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia (Ú. v. L 257, s. 26; Mim. vyd. 15/003, s. 80) v pôvodnom znení, ako aj v znení kodifikovanom smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/1/ES z 15. januára 2008 o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia (Ú. v. EÚ L 24, s. 8, ďalej len „smernica IPKZ“) a relevantných ustanovení, vzhľadom na okolnosti v sporoch vo veciach samých, smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/81/ES z 23. októbra 2001 o národných emisných stropoch pre určité látky znečisťujúce ovzdušie (Ú. v. ES L 309, s. 22; Mim. vyd. 15/006, s. 320, ďalej len „smernica NEC“).
- 2 Tieto návrhy na začatie prejudiciálneho konania boli predložené v sporoch vo veci C-165/09 medzi nadáciami Stichting Natuur en Milieu (ďalej len „Natuur en Milieu“) a Stichting Greenpeace Nederland (ďalej len „Greenpeace“), ako aj štyrmi fyzickými osobami na jednej strane a College van Gedeputeerde Staten van Groningen (vláda provincie Groningen) na druhej strane, týkajúcej sa rozhodnutia, ktorým uvedená vláda vydala spoločnosti RWE Eemshaven Holding BV, predtým RWE Power AG (ďalej len „RWE“), povolenie na výstavbu a prevádzku elektrárne na území provincie Groningen, a vo veciach C-166/09 a C-167/09 medzi nadáciami Natuur en Milieu, Stichting Zuid-Hollandse Milieufederatie (ďalej len „Milieufederatie“), Greenpeace, ako aj združením Vereniging van Verontruste Burgers van Voorne (združenie

občanov Voorne postihnutých rušivými vplyvmi, ďalej len „VVBV“) na jednej strane a College van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland (vláda provincie Zuid-Holland) na druhej strane, týkajúcich sa rozhodnutí, ktorými uvedená vláda vydala spoločnostiam Electrabel Nederland NV (ďalej len „Electrabel“) a E.ON Benelux NV (ďalej len „E.ON“) povolenia na účely výstavby a prevádzky dvoch elektrární na území provincie Zuid-Holland.

## **Právny rámec**

### *Právna úprava Únie*

#### Smernica IPKZ

- 3 Smernica IPKZ kodifikovala a nahradila smernicu 96/61, takže ustanovenia poslednej uvedenej smernice sú uvedené nižšie v konsolidovanom znení, ktoré neprinieslo žiadnu zmenu obsahu.

4 Odôvodnenia č. 3 a 9 smernice IPKZ stanovujú:

„(3) Piaty akčný program pre životné prostredie... považoval integrovanú kontrolu znečisťovania životného prostredia za prioritnú súčasť pohybu k trvalejšie udržateľnej rovnováhe medzi ľudskou činnosťou a sociálno-hospodárskym rozvojom na jednej strane a zdrojmi a regeneračnou schopnosťou prírody na druhej strane.

(9) Cieľom integrovaného prístupu ku kontrole znečisťovania životného prostredia je predísť emisiám do ovzdušia, vody alebo pôdy všade tam, kde to je možné, berúc do úvahy hospodárenie s odpadmi, a tam, kde to možné nie je, minimalizovať emisie s cieľom dosiahnuť vysokú úroveň ochrany životného prostredia ako celku.“

5 Článok 2 bod 7 smernice IPKZ definuje normu kvality životného prostredia ako „súbor v právnych predpisoch Spoločenstva stanovených požiadaviek, ktoré musia byť splnené v danom čase a v danom životnom prostredí alebo v jeho určitej časti“.

6 „Podľa článku 2 bodu 12 tejto smernice sa rozumie ‚najlepšie dostupnými technikami [technológiami – *neoficiálny preklad*]‘... najefektívnejší a najpokrokovejší stav rozvoja činností a metód ich prevádzkovania, ktorý naznačuje praktickú vhodnosť jednotlivých techník [technológií – *neoficiálny preklad*] byť základom pre stanovenie limitných hodnôt emisií, navrhnutých s cieľom prevencie, a ak to nie je možné, zníženie emisií a dosahu na životné prostredie ako celok“.

7 Článok 4 smernice IPKZ stanovuje:

„Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby žiadne nové prevádzky neboli prevádzkované bez povolenia vydaného v súlade s touto smernicou...”

8 Článok 9 smernice IPKZ stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby povolenie obsahovalo všetky opatrenia potrebné na splnenie požiadaviek ustanovených v článkoch 3 a 10 na vydanie povolenia s cieľom dosiahnuť vysoký stupeň ochrany životného prostredia ako celku prostredníctvom ochrany ovzdušia, vody a pôdy.

...

3. Povolenie musí obsahovať limitné hodnoty emisií pre znečisťujúce látky, najmä pre látky uvedené v prílohe III, ktoré môžu byť z uvoľňované z príslušnej prevádzky [byť vypúšťané z príslušného zariadenia – *neoficiálny preklad*] vo významných množstvách, zohľadňujúc ich druh a potenciál preniesť znečistenie z jednej zložky životného prostredia do druhej (ovzdušia, vody alebo pôdy). Ak je to potrebné, povolenie musí obsahovať príslušné podmienky zabezpečujúce ochranu pôdy a podzemnej vody a opatrenia týkajúce sa nakladania s odpadmi produkovanými v prevádzkach [v zariadeniach – *neoficiálny preklad*]. Ak je to vhodné, limitné hodnoty sa doplnia alebo nahradia ekvivalentnými ukazovateľmi alebo ekvivalentnými technickými opatreniami.

...

4. Bez toho, aby bol dotknutý článok 10, limitné hodnoty emisií a ekvivalentné ukazovatele a ekvivalentné technické opatrenia uvedené v odseku 3 musia vychádzať z najlepších dostupných techník [technológií – *neoficiálny preklad*] bez určenia použitia konkrétneho spôsobu alebo techniky [technológie – *neoficiálny preklad*], berúc do úvahy technické charakteristiky príslušnej prevádzky, jej [príslušného zariadenia, jeho – *neoficiálny preklad*] geografické umiestnenie a miestne environmentálne podmienky. V každom prípade musia podmienky v povolení obsahovať opatrenia na minimalizáciu diaľkového alebo cezhraničného znečisťovania a zabezpečiť vysoký stupeň ochrany životného prostredia ako celku.

...

7. Povolenie môže obsahovať aj iné špecifické podmienky na účely tejto smernice v miere, ktorú členský štát alebo príslušné orgány považujú za vhodnú.

8. Bez toho, aby boli dotknuté povinnosti uskutočňovať povoľovacie konanie v zmysle tejto smernice, môžu členské štáty ustanoviť vo všeobecne záväzných právnych predpisoch určité požiadavky pre určité kategórie prevádzok [zariadení – *neoficiálny preklad*] namiesto ich uvedenia v podmienkach konkrétneho povolenia, ak sa pritom zabezpečí integrovaný prístup a rovnocenne vysoký stupeň ochrany životného prostredia ako celku.“

9 Článok 10 tejto smernice znie:

„Ak norma kvality životného prostredia vyžaduje prísnejšie podmienky, ako sú tie, ktoré sa dajú dosiahnuť pomocou použitia najlepších dostupných techník [technológií – *neoficiálny preklad*], musia byť v povolení stanovené dodatočné podmienky bez toho, aby boli dotknuté iné opatrenia, ktoré sa môžu vykonať s cieľom dosiahnuť súlad s normou kvality životného prostredia.“

10 Článok 19 ods. 2 smernice IPKZ stanovuje:

„Ak na základe tejto smernice nie sú určené limitné hodnoty emisií Spoločenstva, platia príslušné limitné hodnoty emisií stanovené v smerniciach uvedených v prílohe II a v iných právnych predpisoch Spoločenstva ako minimálne limitné hodnoty emisií podľa tejto smernice pre prevádzky uvedené v prílohe I.“

11 Príloha II uvedenej smernice IPKZ uvádza zoznam týchto smerníc:

- „1. Smernica Rady z 19. marca 1987 o prevencii a znižovaní znečisťovania životného prostredia azbestom
2. Smernica Rady z 22. marca 1982 o limitných hodnotách a kvalitatívnych cieľoch pre vypúšťanie ortuti priemyselnými podnikmi používajúcimi chlór – alkalickú elektrolýzu
3. Smernica Rady z 26. septembra 1983 o limitných hodnotách a kvalitatívnych cieľoch pre vypúšťanie kadmia
4. Smernica Rady z 8. marca 1984 o hodnotách limitov a kvalitatívnych cieľoch na vypúšťanie ortuti priemyselnými podnikmi nepoužívajúcimi chlóralkalickú elektrolýzu

5. Smernica Rady z 9. októbra 1984 o limitných hodnotách a kvalitatívnych cieľoch pre vypúšťanie hexachlórcyklohexánu
6. Smernica Rady z 12. júna 1986 o limitných hodnotách a kvalitatívnych cieľoch pre vypúšťanie niektorých nebezpečných látok uvedených v zozname I prílohy k smernici 76/464/EHS
7. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/76/ES zo 4. decembra 2000 o spaľovaní odpadov
8. Smernica Rady 92/112/EHS z 15. decembra 1992 o postupoch harmonizácie programov postupného znižovania a konečného odstránenia znečisťovania spôsobovaného odpadom z výroby oxidu titaničitého
9. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/80/ES z 23. októbra 2001 o obmedzení emisií určitých znečisťujúcich látok do ovzdušia z veľkých spaľovacích zariadení
10. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/11/ES z 15. februára 2006 o znečistení spôsobenom určitými nebezpečnými látkami vypúšťanými do vodného prostredia Spoločenstva
11. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/12/ES z 5. apríla 2006 o odpadoch

12. Smernica Rady zo 16. júna 1975 o zneškodňovaní odpadových olejov

13. Smernica Rady z 12. decembra 1991 o nebezpečnom odpade

14. Smernica Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999 o skládkach odpadov“.

Smernica NEC

<sup>12</sup> Odôvodnenia č. 11 a 12 smernice NEC stanovujú:

„(11) Súbor národných stropov pre emisie oxidu siričitého, oxidov dusíka, prchavých organických zlúčenín a amoniaku každého členského štátu je nákladovo efektívnym spôsobom na dosiahnutie predbežných environmentálnych cieľov. Tieto emisné stropy umožnia Spoločenstvu a členským štátom flexibilitu pri rozhodovaní o tom, ako ich dodržať.

(12) Členské štáty by mali byť zodpovedné za vykonávacie opatrenia na dodržiavanie národných emisných stropov. Bude nevyhnutné hodnotiť pokrok pri dosahovaní emisných stropov. Preto je potrebné vypracovať a oznámiť Komisii národné programy znižovania emisií, ktoré by mali obsahovať informácie o opatreniach prijatých alebo plánovaných na dodržanie emisných stropov.“

## 13 Odôvodnenie č. 19 smernice NEC uvádza:

„Ustanovenia tejto smernice by sa mali uplatňovať bez toho, aby bol [boli – *neoficiálny preklad*] dotknuté právne predpisy Spoločenstva upravujúce emisie týchto znečisťujúcich látok z konkrétnych zdrojov a na ustanovenia [a ustanovenia – *neoficiálny preklad*] smernice [96/61] vo vzťahu k hodnotám emisných limitov a používaniu [používaniu – *neoficiálny preklad*] najlepších dostupných techník [technológií – *neoficiálny preklad*].“

## 14 Článok 1 smernice NEC stanovuje, že jej cieľom je obmedziť emisie acidifikačných a eutrofizačných znečisťujúcich látok a prekursorov ozónu s cieľom zlepšiť ochranu životného prostredia a zdravia obyvateľstva v Spoločenstve pred nepriaznivými účinkami acidifikácie, eutrofizácie pôdy a prízemného ozónu.

## 15 Článok 4 smernice NEC, nazvaný „Národné emisné stropy“, stanovuje:

„1. Najneskôr do roku 2010 obmedzia členské štáty svoje ročné národné emisie znečisťujúcich látok oxidu siričitého (SO<sub>2</sub>), oxidov dusíka (NO<sub>x</sub>), prchavých organických zlúčenín (POZ) a amoniaku (NH<sub>3</sub>) na množstvá neprevyšujúce emisné stropy uvedené v prílohe I, berúc do úvahy všetky úpravy uvedené v opatreniach Spoločenstva prijatých na základe správ uvedených v článku 9.

2. Členské štáty zabezpečia, aby po roku 2010 už nedochádzalo k prekročeniam emisných stropov uvedených v prílohe I.“

16 Podľa článku 6 uvedenej smernice:

„1. Členské štáty najneskôr do 1. októbra 2002 vypracujú programy postupného znižovania národných emisií znečisťujúcich látok uvedených v článku 4 s cieľom dodržať najneskôr do roku 2010 aspoň národné emisné stropy uvedené v prílohe I.

2. Národné programy musia obsahovať informácie o prijatých a plánovaných postupoch a o opatreniach a kvantifikovaných odhadoch vplyvu týchto postupov a opatrení na emisie znečisťujúcich látok v roku 2010. Je potrebné v nich uviesť aj očakávané výrazné zmeny v geografickom rozložení národných emisií.

3. Členské štáty do 1. októbra 2006 národné programy podľa potreby zaktualizujú a zrevidujú.

4. Členské štáty sprístupnia verejnosti a príslušným organizáciám, ako sú napríklad environmentálne organizácie, programy vypracované v súlade s odsekmi 1, 2 a 3. Informácie sprístupnené verejnosti a organizáciám podľa tohto odseku musia byť jasné, zrozumiteľné a ľahko prístupné.“

17 Článok 7 ods. 1 a 2 smernice NEC znie takto:

„1. Členské štáty pripravujú a každoročne zaktualizujú národné emisné inventúry a emisné projekcie na rok 2010 pre znečisťujúce látky uvedené v článku 4.

2. Členské štáty vypracujú emisné inventúry a projekcie za použitia metodík uvedených v prílohe III.“

18 Článok 8 ods. 1 a 2 tejto smernice stanovuje:

„1. Členské štáty každý rok najneskôr do 31. decembra nahlásia Komisii a Európskej agentúre životného prostredia svoje národné emisné inventúry a emisné projekcie na rok 2010 vypracované v súlade s článkom 7. Oznámia svoje konečné emisné inventúry za predminulý rok a svoje predbežné emisné inventúry za predchádzajúci rok. Emisné projekcie musia obsahovať informácie umožňujúce kvantitatívne chápanie kľúčových socio-ekonomických predpokladov použitých pri ich príprave.

2. Najneskôr do 31. decembra 2002 členské štáty oznámia Komisii programy vypracované v súlade s článkom 6 ods. 1 a 2.

Najneskôr do 31. decembra 2006 členské štáty oznámia Komisii aktualizované programy vypracované v súlade s článkom 6 ods. 3.“

19 Príloha I smernice NEC stanovuje pre Holandské kráľovstvo emisný strop 50 kiloton SO<sub>2</sub> a 260 kiloton NO<sub>x</sub>, ktorý mal byť dosiahnutý najneskôr v roku 2010.

*Vnútroštátna právna úprava*

- 20 Prebratie smernice 96/61, ako aj smernice IPKZ do vnútroštátneho práva bolo vykonané tak, že sa zmenili určité ustanovenia zákona o ochrane životného prostredia (Wet Milieubeheer, ďalej len „WMB“). V súlade s § 8.1 ods. 1 písm. b) WMB je zakázané bez povolenia meniť zariadenie, ktorého sa týka smernica 96/61 a potom smernica IPKZ, alebo zmeniť spôsob jeho fungovania.
- 21 Konkrétne § 8.10 WMB stanovuje, že vydať povolenie na výstavbu a prevádzku takéhoto zariadenia možno odmietnuť len v záujme ochrany životného prostredia. § 8.10 ods. 2 písm. a) WMB v tejto súvislosti stanovuje, že povolenie sa odmietne vydať vtedy, ak v prípade jeho vydania nemožno zabezpečiť, že sa v predmetnom zariadení uplatnia najlepšie dostupné technológie.
- 22 Podľa § 8.11 ods. 2 WMB možno povolenie podmieniť obmedzeniami, ak to vyžaduje záujem ochrany životného prostredia.
- 23 Pokiaľ ide o smernicu NEC, na účely jej vykonania a prebratia prijali holandské orgány viacero iniciatív a opatrení.
- 24 V súlade s článkom 8 ods. 2 uvedenej smernice štátny tajomník bývania, územného plánovania a životného prostredia (Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer) v roku 2002 vypracoval a oznámil Komisii správu o národnom programe týkajúcom sa emisných stropov, pokiaľ ide o acidifikáciu a veľkoplošné znečistenie ovzdušia („Rapportage emissieplafonds verzuring en grootschalige luchtverontreiniging 2002“). V roku 2003 vypracoval vykonávaciu správu týkajúcu sa

emisných stropov, pokiaľ ide o acidifikáciu a veľkoplošné znečistenie ovzdušia („Uitvoeringsnotitie emissieplafonds verzuring en grootschalige luchtverontreiniging 2003 Erop of eronder“), ktorá opisuje plánované opatrenia a rozdeľuje národné emisné stropy podľa jednotlivých odvetví.

- 25 Dňa 6. júla 2005 nadobudol účinnosť zákon zo 16. júna 2005 o zmene a doplnení zákona o znečisťovaní ovzdušia (vykonanie smernice ES o národných emisných stropoch) [Wet van 16 juni 2005 tot wijziging van de Wet inzake de luchtverontreiniging (uitvoering EG-richtlijn nationale emissieplafonds)], ako aj vykonávacie nariadenie smernice ES o národných emisných stropoch (Besluit uitvoering EG-richtlijn nationale emissieplafonds).
- 26 V súlade s článkom 8 ods. 2 smernice NEC bol v roku 2006 revidovaný a aktualizovaný národný program politiky životného prostredia. Na tieto účely ministerstvo bývania, územného plánovania a životného prostredia (Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, ďalej len „ministerstvo“) prijalo správu týkajúcu sa emisných stropov, pokiaľ ide o acidifikáciu a veľkoplošné znečistenie ovzdušia (Uitvoeringsnotitie emissieplafonds verzuring en grootschalige luchtverontreiniging 2006), ktorá obsahovala súbor právnych požiadaviek, daňových opatrení a záväzných dohôd, ktorého cieľom bolo najneskôr do 31. decembra 2010 dodržať emisné stropy stanovené pre Holandské kráľovstvo.
- 27 V dôsledku vykonávacej správy týkajúcej sa emisných stropov, pokiaľ ide o acidifikáciu a veľkoplošné znečistenie ovzdušia, vypracovanej štátnym tajomníkom bývania, územného plánovania a životného prostredia, ministerstvo stanovilo 28. júna 2007 odvetvový emisný strop SO<sub>2</sub> pre odvetvie energetiky celkovo na 13,5 kilotony za rok, nezávisle od uvedenia nových elektrární do prevádzky. Dňa 26. júna 2008 bol medzi dotknutými vnútroštátnymi orgánmi, orgánmi provincií (medzi ktoré patria

Zuid-Holland a Groningen) a všetkými elektrárenskými spoločnosťami uzatvorený záväzný vykonávací protokol o dohode SO<sub>2</sub>, a to s cieľom, aby bolo povinné dodržiavanie tohto emisného limitu v sektore energií pre všetky subjekty, ktoré ho podpísali, až do 31. decembra 2019.

- 28 V rámci národného stropu emisií NO<sub>x</sub> holandské orgány zriadili systém obchodovania s emisnými právami, založený na ciele 55 kiloton emisií NO<sub>x</sub> v roku 2010 v prípade veľkých priemyselných zariadení.

### Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

- 29 Vo veci C-165/09 rozhodnutím z 11. decembra 2007 College van Gedeputeerde Staten van Groningen vydal RWE povolenie na výstavbu a prevádzku elektrárne v priemyselnej zóne Eemshaven v Eemsmund, spaľujúcej uhoľný prach a biomasu.
- 30 Celkové ročné množstvo emisií vyrobených týmto zariadením od jeho spustenia do prevádzky plánovaného najskôr na rok 2012 malo byť 1 454 ton SO<sub>2</sub>, čo predstavuje v prípade tohto znečisťovateľa približne 2,9 % národného stropu emisií.
- 31 Natuur en Milieu, Greenpeace, pán a pani Meijerovci, ako aj páni Zwaag a Pals podali žalobu proti tomuto rozhodnutiu na Raad van State.

- 32 Vo veci C-166/09 povolil College van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland 11. marca 2008 projekt Electrabel, týkajúci sa výstavby a prevádzky elektrárne spaľujúcej uhoľný prach a biomasu v Missouriweg v Rotterdam.
- 33 Táto elektráreň, ktorá nebude v prevádzke pred rokom 2013, by mala vyrobiť objem ročných emisií vo výške 580 ton SO<sub>2</sub> a 730 ton NO<sub>x</sub>, teda 1,2 % a 0,3 % národných emisných stropov stanovených pre SO<sub>2</sub> a NO<sub>x</sub>.
- 34 Natuur en Milieu, Milieufederatie, Greenpeace, ako aj VVBV napadli rozhodnutie, ktorým bolo vydané toto povolenie, na Raad van State.
- 35 Vo veci C-167/09 rozhodnutím z 26. októbra 2007 College van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland vydal E.ON povolenie na čiastočnú revíziu nového zariadenia na výrobu elektriny spaľovaním, najmä uhlia, nachádzajúceho sa v Coloradoweg v priemyselnej zóne Rotterdam.
- 36 Celkové ročné emisie stanovené od dátumu uvedenia do prevádzky, najskôr v priebehu roka 2012, mali byť vo výške 923 ton SO<sub>2</sub> a 1 535 ton NO<sub>x</sub>, čo predstavuje 1,8 % a 0,6 % národných emisných stropov SO<sub>2</sub> a NO<sub>x</sub>.
- 37 Natuur en Milieu, Milieufederatie, Greenpeace, ako aj VVBV podali žalobu proti uvedenému rozhodnutiu o poskytnutí povolenia na Raad van State.

- 38 V rámci týchto troch žalôb žalobcovia vo veciach samých v podstate tvrdia, že vzhľadom na to, že emisné stropy stanovené pre Holandské kráľovstvo smernicou NEC nebudú ku koncu roka 2010 dodržané, príslušné orgány nemali poskytnúť uvedené povolenia alebo prinajmenšom mali ich vydanie podmieniť striktnejšími podmienkami.
- 39 Raad van State v návrhu na začatie prejudiciálneho konania súhlasí s myšlienkou, podľa ktorej k dátumu vydania uvedených povolení neboli prijaté politiky a opatrenia dostatočné na to, aby umožnili Holandskému kráľovstvu dosiahnuť na konci roka 2010 cieľ uvedený v článku 4 smernice NEC.
- 40 Ako totiž vyplýva najmä zo správy týkajúcej sa emisných stropov, pokiaľ ide o acidifikáciu a veľkoplošné znečistenie ovzdušia, vydanej ministerstvom, zo správy vypracovanej v marci 2008 AEA Energy & Environment, týkajúcej sa posúdenia národných plánov predložených na základe smernice NEC, ako aj z bilancie životného prostredia z roku 2008 („Milieubalans 2008“), prijatej Planbureau voor de Leefomgeving (plánovací orgán životného prostredia), národné stropy emisií SO<sub>2</sub> a NO<sub>x</sub> budú podľa odhadov v Holandsku v roku 2010 pravdepodobne prekročené, ak nedôjde k zmene politiky.
- 41 V rámci rôznych konaní vo veciach samých tak pred vnútroštátnym súdom vznikli otázky týkajúce sa niektorých aspektov práva Únie, ktoré majú rovnaké znenie, s týmito výhradami:
- vo veci C-165/09 ide len o emisný strop SO<sub>2</sub> stanovený smernicou NEC, kým vo veciach C-166/09 a C-167/09 ide aj o strop emisií NO<sub>x</sub> uvedený touto smernicou,

- vzhľadom na obdobie, v ktorom nastali skutkové okolnosti, prvá prejudiciálna otázka položená vo veciach C-165/09 a C-167/09 sa týka výkladu článku 9 smernice 96/61, kým vo veci C-166/09 sa táto otázka týka toho istého ustanovenia, ktorého znenie nebolo zmenené, vo verzii kodifikovanej smernicou IPKZ.

42 Za týchto okolností Raad van State rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

- „1. Znamená povinnosť výkladu v súlade so smernicou, že povinnosti smernice [96/61] (v súčasnosti smernica [IPKZ]) [(veci C-165/09 a C-167/09)] [alebo] smernice [IPKZ] [(vec C-166/09)], prebraté do [WMB], môžu a musia byť vykladané v tom zmysle, že pri rozhodovaní o žiadosti o udelenie environmentálneho povolenia musí byť v plnom rozsahu zohľadnený národný emisný strop pre SO<sub>2</sub> [(vec C-165/09)] [alebo] emisné stropy SO<sub>2</sub> a NO<sub>x</sub> [(veci C-166/09 a C-167/09)] smernice [NEC], najmä pokiaľ ide o povinnosti vyplývajúce z článku 9 ods. 4 smernice [IPKZ]?
2. a) Platí povinnosť členského štátu zdržať sa prijímania takých opatrení, ktoré by mohli vážne ohroziť dosiahnutie výsledku stanoveného smernicou aj v období od 27. novembra 2002 do 31. decembra 2010, uvedeného v článku 4 ods. 1 smernice NEC?
- b) Platia od 27. novembra 2002 do 31. decembra 2010 pre dotknuté členské štáty popri alebo namiesto vyššie uvedenej povinnosti zdržania sa aj povinnosti aktívne konať v prípade, že po uplynutí tohto obdobia hrozí prekročenie národných emisných stropov pre SO<sub>2</sub> alebo NO<sub>x</sub> alebo že dôjde k takému prekročeniu?

- c) Je pre druhú otázku písm. a) a pre druhú otázku písm. b) relevantné, že zo žiadosti o udelenie environmentálneho povolenia pre zariadenie, ktoré prispeje k prekročeniu alebo hroziacemu prekročeniu národných emisných stropov pre SO<sub>2</sub> alebo NO<sub>x</sub> podľa smernice NEC, vyplýva, že zariadenie bude uvedené do prevádzky najskôr v roku 2011?
3. a) Vyplýva z povinností uvedených v druhej otázke, že dotknutý členský štát musí odmietnuť požadované environmentálne povolenie alebo ho spojiť s rozsiahlejšími podmienkami alebo obmedzeniami, pokiaľ nie je zaručené, že zariadenie, ktorého sa žiadosť o environmentálne povolenie týka, neprispieje k prekročeniu alebo hroziacemu prekročeniu národných emisných stropov pre SO<sub>2</sub> alebo NO<sub>x</sub> smernice NEC? Je pre odpoveď na túto otázku relevantné, v akom rozsahu zariadenie prispeje k prekročeniu alebo hroziacemu prekročeniu?
- b) Alebo zo smernice NEC vyplýva, že členský štát aj pri prekročení alebo hroziacom prekročení národných emisných stropov pre SO<sub>2</sub> alebo NO<sub>x</sub> disponuje istou mierou voľnej úvahy, ktorá mu umožňuje dosiahnuť smernicou stanovený cieľ tým, že namiesto odmietnutia povolenia alebo jeho spojenia s rozsiahlejšími podmienkami alebo obmedzeniami prijme iné opatrenia, ako napríklad kompenzáciu iného druhu?
4. Môže sa jednotlivец v prípade, že pre členský štát platia povinnosti v zmysle druhej a tretej otázky, domáhať pred vnútroštátnymi súdmi dodržiavania týchto povinností?
5. a) Môže sa jednotlivец priamo odvolávať na článok 4 smernice NEC?

- b) Ak áno, môže sa jednotliviec odvolávať na tento článok od 27. novembra 2002, alebo až od 31. decembra 2010? Je pre odpoveď na túto otázku relevantné, že zo žiadosti o udelenie environmentálneho povolenia vyplýva, že sa zariadenie uvedie do prevádzky najskôr v roku 2011?

6. Môže jednotlivec, pokiaľ udelenie environmentálneho povolenia alebo iné opatrenia prispejú k prekročeniu alebo hroziacemu prekročeniu národných emisných stropov pre  $\text{SO}_2$  alebo  $\text{NO}_x$  podľa smernice NEC, z článku 4 tejto smernice odvodíť najmä:

- a) všeobecný nárok na to, aby dotknutý členský štát stanovil balík opatrení, ktorým sa do roku 2010 obmedzia ročné národné emisie pre  $\text{SO}_2$  alebo  $\text{NO}_x$  na množstvo, ktoré nie je väčšie ako národné emisné stropy podľa smernice NEC, alebo, ak sa to nepodarí, balík opatrení, ktorým sa potom emisie čo najrýchlejšie obmedzia na tieto množstvá;

- b) konkrétne nároky na to, aby dotknutý členský štát prijal špecifické opatrenia vo vzťahu ku konkrétnemu zariadeniu – napríklad formou odmietnutia povolenia alebo spojenia tohto povolenia s rozsiahlejšími podmienkami alebo obmedzeniami –, ktoré do roku 2010 prispejú k obmedzeniu ročných národných emisií  $\text{SO}_2$  a  $\text{NO}_x$  na množstvo, ktoré nie je väčšie ako národné emisné stropy podľa smernice NEC, alebo, ak sa to nepodarí, špecifické opatrenia, ktoré prispejú k čo najrýchlejšiemu obmedzeniu emisií na tieto množstvá?

- c) Je pre odpoveď na šiestu otázku písm. a) a šiestu otázku písm. b) relevantné, v akom rozsahu zariadenie prispeje k prekročeniu alebo hroziacemu prekročeniu?“

- 43 Uznesením predsedu Súdneho dvora z 24. júna 2009 boli veci C-165/09 až C-167/09 spojené na spoločné konanie na účely písomnej časti konania, ústnej časti konania a rozsudku.

## O prípustnosti

- 44 RWE, Electrabel a E.ON namietajú, že predložené návrhy na začatie prejudiciálneho konania sú neprípustné.
- 45 Konkrétne tieto spoločnosti tvrdia, že položené otázky jednak nemajú v rozsahu, v akom sa týkajú výkladu ustanovení smernice NEC, nijakú súvislosť s predmetom sporov vo veciach samých, týkajúcich sa vydania environmentálneho povolenia na základe vnútroštátnych predpisov, ktorými sa zabezpečilo prebratie smernice IPKZ do vnútroštátneho práva, a jednak majú hypotetickú povahu, keďže prijaté národné programy umožňujú Holandskému kráľovstvu, aby k 31. decembru 2010 neprekročilo emisné stropy stanovené na SO<sub>2</sub> a NO<sub>x</sub>.
- 46 E.ON okrem toho uvádza, že Raad van State mohol vyriešiť spory vo veciach samých na základe už existujúcej ustálenej judikatúry, ktorá nenecháva žiadnu pochybnosť o správnom uplatňovaní predmetného práva Únie.
- 47 V tejto súvislosti treba na úvod pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry má v rámci konania podľa článku 267 ZFEÚ, založeného na jasnom rozdelení úloh medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdny dvorom, výlučne vnútroštátny súd právomoc zistiť a posúdiť skutkový stav veci, ako aj vykladať a uplatňovať vnútroštátne právo. Rovnako prislúcha výlučne vnútroštátnemu súdu, ktorému bol spor predložený a ktorý musí prevziať zodpovednosť za vydané súdne rozhodnutie, aby s prihliadnutím na osobitosti veci posúdil tak nevyhnutnosť, ako aj relevantnosť otázok, ktoré kladie Súdnemu

dvoru. Preto pokiaľ sa predložené otázky týkajú výkladu práva Únie, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť (pozri rozsudky z 12. apríla 2005, Keller, C-145/03, Zb. s. I-2529, bod 33; z 18. júla 2007, Lucchini, C-119/05, Zb. s. I-6199, bod 43, ako aj z 11. septembra 2008, Eckelkamp a i., C-11/07, Zb. s. I-6845, body 27 a 32).

48 Súdny dvor nie je povinný rozhodovať najmä vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá nijaký vzťah k existencii alebo predmetu sporu vo veci samej alebo ak ide o problém hypotetickej povahy (pozri v tomto zmysle rozsudky z 13. marca 2001, PreussenElektra, C-379/98, Zb. s. I-2099, bod 39; a z 10. marca 2009, Hartlauer, C-169/07, Zb. s. I-1721, bod 25).

49 Nie je to však tak, pokiaľ ide o tieto konania.

50 V návrhoch na začatie prejudiciálneho konania sa totiž Raad van State pýta práve na to, či povinnosti vyplývajúce zo smernice IPKZ, najmä z jej článku 9, prikazujú príslušným vnútroštátnym orgánom zohľadniť pri poskytovaní povolenia na základe tejto smernice (ďalej len „environmentálne povolenie“) národné stropy  $\text{SO}_2$  a  $\text{NO}_x$  stanovené smernicou NEC. V dôsledku toho nemožno tvrdiť, že požadovaný výklad ustanovení tejto smernice nemá nijaký vzťah s predmetom sporu vo veciach samých.

51 Ďalej sa Raad van State pýta na rozsah povinností prináležiacich členským štátom podľa článku 4 smernice NEC, ako aj podľa ostatných relevantných ustanovení tejto smernice, najmä v prípade, ak pretrváva riziko, že tieto štáty nedodržia národné stropy  $\text{SO}_2$  a  $\text{NO}_x$  stanovené touto smernicou. Keďže s posúdením technických informácií a vedeckých údajov, na ktoré Raad van State odkazuje, pokiaľ ide o vyššie uvedené, nesúhlasia všetci účastníci konania a takéto riziko nemožno vylúčiť, nejaví sa, prinajmenšom nie zjavne, že by položené otázky mali hypotetickú povahu vo vzťahu

k rozhodnutiam, ktoré má uvedený vnútroštátny súd prijať v sporoch vo veciach samých.

- 52 Okrem toho, pokiaľ ide o argument E.ON, podľa ktorého sa položené otázky v týchto veciach týkajú výkladu práva Únie vyplývajúce dostatočne jasne z ustálenej judikatúry Súdneho dvora, treba pripomenúť, že článok 267 ZFEÚ vždy umožňuje vnútroštátnemu súdu, pokiaľ to považuje za potrebné, položiť Súdnemu dvoru výkladové otázky (pozri v tomto zmysle rozsudky z 27. marca 1963, *Da Costa a i.*, 28/62 až 30/62, Zb. s. 59, 76; zo 6. októbra 1982, *Cilfit a i.*, 283/81, Zb. s. 3415, bod 15, ako aj z 12. októbra 2010, *Rosenbladt*, C-45/09, Zb. s. I-9391, bod 31).
- 53 V dôsledku toho sa návrhy na začatie prejudiciálneho konania musia považovať za prípustné.

## O veci samej

### *Úvodné pripomienky*

- 54 V návrhoch na začatie prejudiciálneho konania predložených Súdnemu dvoru vnútroštátny súd uvádza tak smernicu 96/61, ako aj smernicu IPKZ, a to vzhľadom na čas, keď nastali skutkové okolnosti vo veci samej.
- 55 Keďže však ustanovenia článku 9 smernice 96/61 a IPKZ uvedené v prvej prejudiciálnej otázke znejú rovnako, a teda musia byť vykladané rovnako (pozri rozsudky zo

17. septembra 2002, Concordia Bus Finland, C-513/99, Zb. s. I-7213, bod 91, ako aj z 24. novembra 2005, ATI EAC e Viaggi di Maio a i., C-331/04, Zb. s. I-10109, bod 20), Súdny dvor môže poskytnúť užitočnú odpoveď na uvedené otázky tak, že odkáže výlučne na konsolidovanú verziu týchto ustanovení.

### *O prvej otázke*

<sup>56</sup> Raad van State sa vo svojej prvej otázke v podstate pýta, či sa má článok 9 ods. 1, 3 a 4 smernice IPKZ vykladať v tom zmysle, že pri vydávaní environmentálneho povolenia na výstavbu a prevádzku priemyselného zariadenia sú príslušné vnútroštátne orgány povinné zaradiť medzi podmienky poskytnutia tohto povolenia národné emisné stropy  $\text{SO}_2$  a  $\text{NO}_x$  stanovené smernicou NEC.

<sup>57</sup> V tejto súvislosti treba hneď na úvod konštatovať, že žiadny z uvedených odsekov článku 9 smernice IPKZ, ako to tvrdia všetky členské štáty, ktoré vstúpili do tohto konania ako vedľajší účastníci konania, neodkazuje výslovne alebo implicitne na tieto emisné stropy.

<sup>58</sup> Pokiaľ ide o odsek 1 tohto článku, ten neodkazuje na uvedené emisné stropy, keď kladie členským štátom povinnosť zabezpečiť sa, že environmentálne povolenie obsahuje všetky opatrenia potrebné na splnenie podmienok uvedených v článku 3 smernice IPKZ. Tento odsek totiž len jednak stanovuje povinnosť prevádzkovať zariadenie takým spôsobom, že sa prijímú vhodné preventívne opatrenia, aby nevzniklo žiadne podstatné znečistenie, a to najmä použitím najlepších dostupných technológií, a jednak žiada, aby sa predišlo tvorbe odpadu alebo aby sa táto tvorba odpadu obmedzila s cieľom znížiť dosah na životné prostredie, aby bola energia využívaná účinne a aby

boli prijaté potrebné opatrenia na prevenciu havárií a obmedzenie ich následkov, ako aj predchádzanie akémukoľvek riziku znečistenia a aby sa miesto prevádzkovania vrátilo do uspokojivého stavu, keď sa skončia všetky činnosti.

- 59 Žiadny odkaz nevyplýva ani z odseku 1 článku 9 smernice IPKZ v spojení s odsekom 4 tohto článku, keďže ukladá príslušným vnútroštátnym orgánom povinnosť v prípade potreby takisto dodržiavať podmienky povolenia uvedené v článku 10 tejto smernice.
- 60 Tento posledný uvedený článok totiž stanovuje najmä to, že sa vyžadujú dodatočné podmienky na uvedené povolenie, ak „norma kvality životného prostredia“ vyžaduje prísnejšie podmienky, ako sú tie, ktoré možno dosiahnuť využitím najlepších dostupných technológií.
- 61 Zo znenia článku 2 bodu 7 smernice IPKZ však vyplýva, že táto norma predstavuje pravidlo stanovujúce „požiadav[ky], ktoré musia byť splnené v danom čase a v danom životnom prostredí alebo v jeho určitej časti“, a spája sa teda s kvalitatívnymi charakteristikami chránených elementov.
- 62 Ako uvádza aj generálna advokátka v bode 63 návrhov, národné emisné stropy stanovené smernicou NEC nemajú takúto charakteristiku, keďže odkazujú na celkové množstvo znečisťujúcich látok, ktoré možno vypustiť do atmosféry, a nie na konkrétne požiadavky kvalitatívnej povahy týkajúce sa koncentrácií znečisťujúcich látok, ktoré toto konkrétne prostredie musí spĺňať v danom okamihu.

- 63 Žiadny odkaz na predmetné emisné stropy nevyplýva ani z článku 9 ods. 3 smernice IPKZ. Iste, v zmysle tohto ustanovenia každé environmentálne povolenie musí uvádzať limitné hodnoty emisií pre znečisťujúce látky, ktoré môžu byť vypúšťané dotknutými zariadeniami, medzi ktoré patria najmä SO<sub>2</sub> a NO<sub>x</sub>.
- 64 Článok 19 ods. 2 smernice IPKZ však v tejto súvislosti stanovuje, že v prípade neexistencie limitných hodnôt emisií Spoločenstva sa uplatňujú na tieto zariadenia hodnoty stanovené „v smerniciach uvedených v prílohe II a v iných právnych predpisoch Spoločenstva“, a to ako minimálne limitné hodnoty emisií.
- 65 Treba však konštatovať, že smernica NEC sa nenachádza v zozname smerníc v uvedenej prílohe II. Okrem toho túto smernicu, keďže stanovuje národné emisné stropy pre znečisťujúce látky vypúšťané do atmosféry z rôznych zdrojov a nešpecifikovaných činností, nemožno považovať ani za „in[ý] práv[n]ý predpi[s] Spoločenstva“ stanovujúci limitné hodnoty emisií, keďže tie predstavujú podľa článku 2 smernice IPKZ „množstvo vyjadrené v určitých špecifických ukazovateľoch, koncentráci[u] alebo úrovni emisie, ktoré nesmú byť prekročené počas jedného alebo viacerých časových úsekov... platné v bode, kde emisie opúšťajú prevádzku“.
- 66 Napokon v článku 9 ods. 4 smernice IPKZ sa nenachádza nijaký implicitný odkaz na stropy uvedené smernicou NEC. Prvá veta tohto ustanovenia len stanovuje, že limitné hodnoty emisií musia vychádzať z najlepších dostupných technológií bez určenia použitia konkrétneho spôsobu alebo technológie, berúc do úvahy technické charakteristiky príslušného zariadenia, jeho geografické umiestnenie a miestne environmentálne podmienky.

- 67 Okrem toho povinnosť dosiahnuť, aby podmienky v povolení obsahovali opatrenia na minimalizáciu diaľkového alebo cezhraničného znečisťovania a zabezpečili vysoký stupeň ochrany životného prostredia ako celku, stanovenú v druhej vete tohto ustanovenia, možno vykladať len v rámci systému zavedeného samotnou smernicou IPKZ a najmä pravidla stanoveného v prvej vete uvedeného odseku, podľa ktorého limitné hodnoty emisií musia vychádzať z najlepších dostupných technológií.
- 68 Okrem toho je potrebné dodať, že smernica IPKZ, prijatá na základe článku 175 ods. 1 ES s cieľom realizovať ciele a zásady politiky Únie v oblasti životného prostredia uvedené v článku 174 ES, nezavádza úplnú harmonizáciu. V tomto kontexte členské štáty majú možnosť v zmysle článku 9 ods. 7 a 8 tejto smernice stanoviť iné špecifické podmienky povolenia, prípadne i prísnejšie, ako aj stanoviť vo všeobecne záväzných právnych predpisoch konkrétne požiadavky pre určité kategórie zariadení, ak sa pritom zabezpečí integrovaný prístup a rovnocenne vysoký stupeň ochrany životného prostredia ako celku.
- 69 Vzhľadom na to treba ďalej konštatovať, že žiadne ustanovenie smernice NEC nestanovuje ani povinnosti pre príslušné vnútroštátne orgány pri vydávaní environmentálneho povolenia zaradiť medzi podmienky poskytnutia povolenia národné emisné stropy  $\text{SO}_2$  a  $\text{NO}_x$ .
- 70 Naopak, normotvorca Únie v odôvodnení č. 19 smernice NEC výslovne stanovil, že táto smernica sa musí uplatňovať „bez toho, aby bol [boli – *neoficiálny preklad*] dotknutý... ustanovenia smernice [IPKZ] vo vzťahu k hodnotám emisných limitov a používaniu [používaniu – *neoficiálny preklad*] najlepších dostupných techník [technológií – *neoficiálny preklad*]“, takže sa stotožnil s tým, že povinnosti prináležiace členským štátom podľa smernice NEC nemôžu priamo ovplyvniť povinnosti vyplývajúce najmä z článku 9 smernice IPKZ.

- 71 Tento výklad napokon potvrdzuje aj odlišný účel a všeobecný systém každej z predmetných dvoch smerníc.
- 72 Cieľom smernice IPKZ, ako je v podstate definovaný v článku 1, je totiž integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia prostredníctvom opatrení zameraných na prevenciu, a ak sa to javí ako nemožné, zníženie emisií z tam uvedeníh činností do ovzdušia, vody a pôdy s cieľom dosiahnuť vysokú úroveň ochrany životného prostredia ako celku. Tento integrovaný prístup sa prejavuje v dostatočnej koordinácii postupu a podmienok povolenia priemyselných zariadení, ktoré majú vysoký potenciál znečisťovania (pozri v tomto zmysle pre smernicu 96/61 rozsudok z 22. januára 2009, Association nationale pour la protection des eaux et rivières a OABA, C-473/07, Zb. s. I-319, body 25 a 26).
- 73 Na tieto účely, ako sa uvádza v oznámení Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov Smerom k lepšej politike v oblasti priemyselných emisií [KOM(2007) 843 v konečnom znení] z 21. decembra 2007, smernica IPKZ stanovuje zásady, ktorými sa riadi poskytovanie povolení a kontrola veľkých priemyselných zariadení na základe integrovaného prístupu a uplatňovania najlepších dostupných technológií, ktoré sú pri zohľadnení nákladov a prínosov najúčinnnejšie na dosiahnutie vysokej úrovne ochrany životného prostredia.
- 74 Na druhej strane smernica NEC má za úlohu, ako vyplýva z jej článkov 1 a 2, obmedziť emisie vypúšťané akýmkoľvek zdrojom, acidifikačné a eutrofizačné znečisťujúce látky a prekursorzy ozónu s cieľom zlepšiť ochranu životného prostredia a zdravia obyvateľstva, s dlhodobým cieľom neprekročiť kritické úrovne a záťaž.

75 Okrem toho, ako jasne vyplýva z článku 4, ako aj z odôvodnení č. 11 a 12 smernice NEC, táto smernica sa zakladá na čisto programovom prístupe, podľa ktorého členské štáty disponujú veľkou mierou voľnej úvahy, pokiaľ ide o výber politik a opatrení, ktoré sa majú prijať alebo naplánovať v rámci národných programov týkajúcich sa všetkých zdrojov znečisťovania s cieľom štrukturálnym spôsobom progresívne znížiť najmä emisie  $\text{SO}_2$  a  $\text{NO}_x$  na množstvách, ktoré by najneskôr na konci roka 2010 neprekračovali emisné stropy uvedené v prílohe I tejto smernice. Z toho vyplýva, že dosiahnutie cieľov stanovených touto smernicou nemôže priamo zasahovať do konaní, v ktorých sa vydáva environmentálne povolenie.

76 Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy treba preto na prvú otázku odpovedať tak, že článok 9 ods. 1, 3 a 4 smernice IPKZ sa má vykladať v tom zmysle, že pri vydávaní environmentálneho povolenia na výstavbu a prevádzku priemyselných zariadení, o aké ide vo veciach samých, nie sú členské štáty povinné zaradiť medzi podmienky poskytnutia tohto povolenia národné emisné stropy  $\text{SO}_2$  a  $\text{NO}_x$  stanovené smernicou NEC, musia však dodržať povinnosť vyplývajúcu zo smernice NEC prijať alebo naplánovať v rámci národných programov primerané a koherentné politiky a opatrenia, ktoré umožnia znížiť ako celok najmä emisie týchto znečisťujúcich látok na množstvách neprekračujúce stropy uvedené v prílohe I tejto smernice najneskôr na konci roka 2010.

### *O druhej a tretej otázke*

77 Vnútroštátny súd sa v druhej a tretej otázke, ktoré je potrebné skúmať spoločne, v podstate pýta, aké povinnosti prináležia členským štátom podľa smernice NEC počas obdobia od 27. novembra 2002, čo je dátum uplynutia lehoty na jej prebratie, do 31. decembra 2010, čo je dátum, po ktorom uvedené štáty musia dodržiavať emisné

stropy stanovené touto smernicou. Ďalej sa pýta, či vzhľadom na tieto povinnosti príslušné vnútroštátne orgány môžu byť povinné odmietnuť alebo obmedziť vydanie environmentálneho povolenia alebo prijať špecifické kompenzačné opatrenia v prípade prekročenia alebo hroziaceho prekročenia národných emisných stropov SO<sub>2</sub> a NO<sub>x</sub> stanovených smernicou NEC.

O zdržaní sa prijať také opatrenia, ktoré by mohli vážne ohroziť dosiahnutie výsledku stanoveného smernicou

78 Na úvod treba pripomenúť, že v súlade s judikatúrou Súdneho dvora počas lehoty na prebratie smernice sa členské štáty, ktoré sú jej adresátmi, musia zdržať prijímania opatrení, ktoré by mohli vážne ohroziť uskutočnenie cieľa stanoveného touto smernicou (rozsudky z 18. decembra 1997, *Inter-Environnement Wallonie*, C-129/96, Zb. s. I-7411, bod 45; z 8. mája 2003, *ATRAL*, C-14/02, Zb. s. I-4431, bod 58, ako aj z 23. apríla 2009, *VTB-VAB a Galatea*, C-261/07 a C-299/07, Zb. s. I-2949, bod 38). Takáto povinnosť zdržania sa platí pre všetky vnútroštátne orgány (pozri rozsudok zo 4. júla 2006, *Adeneler a i.*, C-212/04, Zb. s. I-6057, bod 122, ako aj citovanú judikatúru) a musí sa chápať tak, že odkazuje na prijatie akéhokoľvek opatrenia, všeobecného aj konkrétneho, ktoré môže vyvolať takýto ohrozujúci účinok.

79 Táto povinnosť zdržania sa platí pre členské štáty na základe uplatnenia článku 4 ods. 3 ZEÚ v spojení s článkom 288 ods. 3 ZFEÚ takisto počas prechodného obdobia, v priebehu ktorého sú oprávnené naďalej uplatňovať svoje národné systémy, aj keď nie sú v súlade s predmetnou smernicou (pozri rozsudky z 10. novembra 2005, *Stichting Zuid-Hollandse Milieufederatie*, C-316/04, Zb. s. I-9759, bod 42, a zo 14. septembra 2006, *Stichting Zuid-Hollandse Milieufederatie*, C-138/05, Zb. s. I-8339, bod 42).

- 80 Z toho vyplýva, že dodržanie takejto povinnosti je potrebné aj počas prechodného obdobia stanoveného v článku 4 smernice NEC, v priebehu ktorého členské štáty ešte môžu nedodržiavať národné ročné množstvá emisií uvedené v prílohe I tejto smernice. Prináleží vnútroštátnemu súdu, aby overil dodržiavanie tejto povinnosti vzhľadom na ustanovenia a opatrenia, ktorých zákonnosť skúma (pozri v tomto zmysle rozsudok Inter-Environnement Wallonie, už citovaný, bod 46).
- 81 V tejto súvislosti však treba uviesť, že takéto overenie sa musí nevyhnutne vykonať na základe celkového posúdenia, zohľadniac všetky politiky a opatrenia prijaté na predmetnom vnútroštátnom území.
- 82 Vzhľadom na systém zriadený smernicou NEC a najmä ňou stanovený programový prístup, ako sa uvádza aj v bode 75 tohto rozsudku, totiž podstatné ohrozenie dosiahnutia výsledku stanoveného touto smernicou zo strany členských štátov je možné len prijatím a realizáciou celku politik a opatrení, ktoré najmä vzhľadom na ich konkrétne účinky, ako aj ich dĺžku trvania v čase tolerujú alebo vytvárajú kritickú situáciu, pokiaľ ide o celkové množstvo emisií vypúšťaných do atmosféry zo všetkých znečisťujúcich zdrojov, takže by sa nevyhnutne nepodarilo na konci roka 2010 dodržať stropy uvedené v prílohe I uvedenej smernice (pozri analogicky rozsudok Inter-Environnement Wallonie, už citovaný, body 47 a 49).
- 83 Z toho vyplýva, že jednoduché konkrétne opatrenie týkajúce sa len jedného zdroja  $\text{SO}_2$  a  $\text{NO}_x$ , ktorým je rozhodnutie o vydaní environmentálneho povolenia na výstavbu a prevádzku priemyselného zariadenia, sa nezdá byť schopné samo osebe podstatne narušiť výsledok stanovený smernicou NEC, ktorým je obmedziť emisie z týchto znečisťujúcich zdrojov do atmosféry na celkové ročné množstvá neprekračujúce uvedené národné stropy najneskôr v roku 2010. Tento záver platí o to viac v prípade skutkových okolností, o aké ide vo veciach samých, kde predmetné zariadenie bude uvedené do prevádzky najskôr v roku 2012.

Povinnosti členských štátov aktívne konať počas prechodného obdobia od 27. novembra 2002 do 31. decembra 2010

- <sup>84</sup> Pokiaľ ide o otázku, či majú, prípadne aké povinnosti aktívne konať majú členské štáty počas prechodného obdobia od 27. novembra 2002 do 31. decembra 2010, treba pripomenúť, že v súlade s ustálenou judikatúrou povinnosť členských štátov prijať všetky opatrenia potrebné na dosiahnutie výsledku stanoveného smernicou je záväznou povinnosťou, ktorú stanovuje článok 288 ods. 3 ZFEÚ a samotná smernica (rozsudky z 26. februára 1986, Marshall, 152/84, Zb. s. 723, bod 48; z 24. októbra 1996, Kraaijeveld a i., C-72/95, Zb. s. I-5403, bod 55, ako aj Inter-Environnement Wallonie, už citovaný, bod 40).
- <sup>85</sup> Z tejto povinnosti vyplýva, že v priebehu lehoty na prebratie majú členské štáty prijať opatrenia potrebné na zabezpečenie, aby bol výsledok stanovený smernicou do uplynutia lehoty dosiahnutý (rozsudok Inter-Environnement Wallonie, už citovaný, bod 44). To isté platí, pokiaľ ide o prechodné obdobie, ktoré stanovuje článok 4 smernice NEC.
- <sup>86</sup> V tejto súvislosti treba uviesť, že samotná smernica NEC stanovuje určité povinnosti členských štátov aktívne konať počas tohto obdobia, najmä pokiaľ ide o definíciu intervenčných stratégií na globálnej úrovni s cieľom najneskôr do konca roka 2010 progresívne znížiť ročné emisie predmetných znečisťujúcich látok na množstvá neprekračujúce stropy stanovené prílohou I tejto smernice.
- <sup>87</sup> Konkrétnejšie, podľa článku 6 a článku 8 ods. 2 smernice NEC členské štáty museli najneskôr do 1. októbra 2002 vypracovať a potom najneskôr do 1. októbra 2006 aktualizovať a v prípade potreby revidovať programy progresívneho znižovania predmetných emisií, ktoré sú povinné dať k dispozícii verejnosti a dotknutým organizáciám vo forme jasných, zrozumiteľných a ľahko dostupných informácií, a takisto ich oznámiť

Komisii v stanovených lehotách. Článok 7 ods. 1 a 2, ako aj článok 8 ods. 1 smernice NEC takisto kladú povinnosť členským štátom vypracovať a každý rok aktualizovať národné inventúry uvedených emisií, ako aj národné projekcie na rok 2010. Konečné inventúry za predposledný rok a predbežné inventúry za uplynulý rok, rovnako ako národné projekcie na rok 2010 sa musia oznámiť Komisii a Európskej agentúre životného prostredia každý rok, a to najneskôr 31. decembra (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. decembra 2008, Komisia/Luxembursko, C-273/08, body 2 a 11).

<sup>88</sup> Pokiaľ ide o konkrétny obsah týchto národných programov, treba však konštatovať, ako bolo pripomenuté v bode 75 tohto rozsudku, že veľká miera voľnej úvahy priznáva členským štátom smernicou NEC bráni tomu, aby boli členské štáty obmedzované pri vytváraní týchto programov a aby boli povinné prijať alebo zdržať sa prijatia konkrétnych opatrení alebo iniciatív z dôvodov, ktoré nesúvisia so strategickými úvahami, globálne prihliadajúcimi na skutkové okolnosti a jednotlivé dotknuté verejné a skromné záujmy.

<sup>89</sup> Stanovenie prípadných obmedzení v tomto zmysle by bolo v rozpore s vôľou normotvorcu Únie, ktorá má najmä umožniť členským štátom zabezpečiť dosiahnutie určitej rovnováhy medzi rôznymi implikovanými záujmami. Okrem toho by to viedlo k vytvoreniu nadmerných obmedzení pre uvedené štáty, čo by bolo v rozpore so zásadou proporcionality uvedenou v článku 5 ZEÚ, výslovne pripomenutou v trinástom odôvodnení smernice NEC, ktorá vyžaduje, aby prostriedky stanovené v ustanovení práva Únie boli primerané na dosiahnutie legitímnych cieľov sledovaných dotknutou právnou úpravou a nešli nad rámec toho, čo je potrebné na ich dosiahnutie (pozri rozsudky zo 6. decembra 2005, ABNA a i., C-453/03, C-11/04, C-12/04 a C-194/04, Zb. s. I-10423, bod 68, a citovanú judikatúru, ako aj z 8. júna 2010, Vodafone a i., C-58/08, Zb. s. I-4999, bod 51).

<sup>90</sup> Za týchto podmienok z toho vyplýva, že počas prechodného obdobia od 27. novembra 2002 do 31. decembra 2010 článok 288 ods. 3 ZFEÚ a samotná smernica NEC nestanovujú členským štátom ani povinnosť odmietnuť alebo obmedziť vydanie environmentálneho povolenia, o aké ide vo veciach samých, ani prijať špecifické kompenzačné opatrenia pre každé vydané povolenie tohto typu, a to ani v prípade prekročenia alebo hroziaceho prekročenia národných emisných stropov  $\text{SO}_2$  a  $\text{NO}_x$ .

<sup>91</sup> Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy treba na druhú a tretiu otázku odpovedať tak, že počas prechodného obdobia od 27. novembra 2002 do 31. decembra 2010, stanoveného v článku 4 smernice NEC,

- článok 4 ods. 3 ZEÚ a článok 288 ods. 3 ZFEÚ, ako aj smernica NEC stanovujú pre členské štáty povinnosť zdržať sa prijímania ustanovení, ktoré by mohli vážne ohroziť uskutočnenie cieľa stanoveného touto smernicou,
- prijatie špecifických opatrení týkajúcich sa len jedného zdroja  $\text{SO}_2$  a  $\text{NO}_x$  členskými štátmi sa nezdá byť schopné samo osebe vážne narušiť dosiahnutie výsledku stanoveného smernicou NEC. Prináleží vnútroštátnemu súdu preveriť, či v prípade každého rozhodnutia, ktorým sa vydáva environmentálne povolenie na výstavbu a prevádzku priemyselného zariadenia, o aké ide vo veciach samých, ide o takúto situáciu,
- článok 288 ods. 3 ZFEÚ a článok 6, článok 7 ods. 1 a 2, ako aj článok 8 ods. 1 a 2 smernice NEC ukladajú členským štátom jednak povinnosť vypracovať, aktualizovať a v prípade potreby revidovať programy progresívneho znižovania národných emisií  $\text{SO}_2$  a  $\text{NO}_x$ , ktoré sú povinné dať k dispozícii verejnosti a dotknutým

organizáciám vo forme jasných, zrozumiteľných a ľahko dostupných informácií, a takisto ich oznámiť Komisii v stanovených lehotách, a jednak povinnosť vypracovať a aktualizovať každý rok národné inventúry uvedených emisií, ako aj národné projekcie na rok 2010, ktoré sa musia v stanovených lehotách oznámiť Komisii a Európskej agentúre životného prostredia,

- článok 288 ods. 3 ZFEÚ a samotná smernica NEC nestanovujú členským štátom ani povinnosť odmietnutia alebo obmedzenia vydania environmentálneho povolenia na výstavbu a prevádzku priemyselného zariadenia, o aké ide vo veciach samých, ani prijať špecifické kompenzačné opatrenia pre každé vydané povolenie tohto typu, a to ani v prípade prekročenia alebo hroziaceho prekročenia národných emisných stropov SO<sub>2</sub> a NO<sub>x</sub>.

#### *O štvrtej a šiestej otázke*

- <sup>92</sup> Vnútroštátny súd sa v štvrtej až šiestej otázke, ktoré je potrebné skúmať spoločne, v podstate pýta, či a prípadne v akej miere sa jednotliviec môže priamo odvolávať pred súdmi členského štátu na povinnosti stanovené článkami 4 a 6 smernice NEC.

- <sup>93</sup> V tejto súvislosti treba hneď na úvod pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry vo všetkých prípadoch, v ktorých sa ustanovenia smernice javia ako obsahovo bezpodmienečné a dostatočne presné, majú jednotlivci právo sa na ne odvolávať voči členskému štátu, ak štát neprebral smernicu do vnútroštátneho právneho poriadku v stanovenej lehote alebo ju neprebral správne (pozri najmä rozsudky z 19. novembra 1991, Francovich a i., C-6/90 a C-9/90, Zb. s. I-5357, bod 11; z 11. júla 2002,

Marks & Spencer, C-62/00, Zb. s. I-6325, bod 25, ako aj z 5. októbra 2004, Pfeiffer a i., C-397/01 až C-403/01, Zb. s. I-8835, bod 103).

- <sup>94</sup> Ako totiž Súdny dvor už viackrát pripomenul, zásadné vylúčenie toho, aby sa na povinnosti, ktoré smernica stanovuje, mohli odvolávať dotknuté osoby, by nebolo v súlade s kogentným charakterom, ktorý článok 288 ods. 3 ZFEÚ priznáva smernici. Toto konštatovanie platí osobitne v súvislosti so smernicou, ktorej cieľom je kontrola, ako aj zníženie znečistenia vzduchu a ktorá sa preto zameriava na ochranu verejného zdravia (pozri rozsudok z 25. júla 2008, Janecek, C-237/07, Zb. s. I-6221, bod 37).
- <sup>95</sup> V tejto súvislosti však treba pripomenúť, že ustanovenie práva Únie je bezpodmienečné vtedy, ak vyjadruje povinnosť, ktorá nie je viazaná na žiadnu podmienku a jej uplatnenie ani účinky si nevyžadujú prijatie právneho aktu či už inštitúciami Únie, alebo orgánmi členských štátov (pozri najmä rozsudky z 3. apríla 1968, Molkerei-Zentrale Westfalen, 28/67, Zb. s. 211, ako aj z 23. februára 1994, Comitato di coordinamento per la difesa della cava a i., C-236/92, Zb. s. I-483, bod 9).
- <sup>96</sup> Pokiaľ ide o článok 4 smernice NEC, je potrebné konštatovať, že tento článok nezodpovedá vyššie uvedenej charakteristike.
- <sup>97</sup> Tento článok má totiž vzhľadom na svoj kontext čisto programovú povahu, keďže len uvádza cieľ, ktorý sa má dosiahnuť, a ponecháva členským štátom veľkú mieru voľnej úvahy, pokiaľ ide o prostriedky, ktoré sa použijú na dosiahnutie tohto cieľa.

98 Z toho vyplýva, že keďže tento článok nestanovuje žiadnu bezpodmienečnú a dostatočne presnú povinnosť prijať špecifické a presné politiky určené na to, aby umožnili dosiahnutie stanoveného výsledku, jednotlivci sa nemôžu pred vnútroštátnym súdom odvolávať priamo na uvedený článok 4 smernice NEC pred 31. decembrom 2010 na účely dosiahnutia, aby príslušné orgány odmietli alebo obmedzili prijatie rozhodnutia o vydaní environmentálneho povolenia, o aké ide vo veciach samých, alebo dokonca prijali špecifické kompenzačné opatrenia po vydaní takéhoto povolenia.

99 Na druhej strane v článku 6 smernice NEC je bezpodmienečnosť a dostatočná presnosť, keďže tento článok členským štátom jednoznačne stanovuje jednak v odsekoch 1 až 3 povinnosť vypracovať národné programy progresívneho zníženia národných emisií najmä SO<sub>2</sub> a NO<sub>x</sub> s cieľom dosiahnuť súlad so stropmi uvedenými v prílohe I tejto smernice najneskôr do konca roka 2010 a jednak v odseku 4 povinnosť dať tieto programy k dispozícii verejnosti a dotknutým organizáciám, ako sú environmentálne organizácie, vo forme jasných, zrozumiteľných a ľahko prístupných informácií.

100 Z toho vyplýva, že priamo dotknuté fyzické a právnické osoby musia mať možnosť dosiahnuť, aby v prípade potreby príslušné orgány v dôsledku konania na vnútroštátnom súde dodržiavali a vykonali takéto normy práva Únie.

101 Pokiaľ ide o obsah programov, ktoré sa musia vypracovať, hoci je pravda, ako vyplýva z bodu 88 tohto rozsudku, že členské štáty majú veľkú mieru voľnej úvahy, pokiaľ ide o výber špecifických iniciatív, ktoré sa majú realizovať, takisto platí, že nemajú povinnosť prijať také politiky a opatrenia, aby nedošlo k žiadnemu prekročeniu pred koncom roka 2010.

- 102 Z článku 6 smernice NEC, ako aj zo systému tejto smernice, ktorej cieľom je progresívne znížiť národné emisie výslovne uvedených znečisťujúcich látok, vyplýva, že počas prechodného obdobia od 27. novembra 2002 do 31. decembra 2010 prináleží členským štátom, aby prijali alebo naplánovali vhodné a koherentné politiky a opatrenia schopné znížiť emisie týchto znečisťujúcich látok ako celok tak, aby sa dosiahol súlad s národnými stropmi stanovenými v prílohe I uvedenej smernice.
- 103 V tejto súvislosti treba uviesť, že aj keď členské štáty v tomto prípade disponujú voľnou úvahou, článok 6 smernice NEC obsahuje obmedzenia jej výkonu, pričom na tieto obmedzenia sa možno odvolávať pred vnútroštátnymi súdmi, pokiaľ ide o súlad celku politik a opatrení, či už prijatých alebo plánovaných, v rámci príslušných národných programov, s uvedeným cieľom najneskôr do konca roka 2010 obmedziť emisie uvedených znečisťujúcich látok na množstvá neprekračujúce stropy stanovené pre každý členský štát (pozri v tomto zmysle rozsudok Janecek, už citovaný, bod 46).
- 104 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba na štvrtú až šiestu otázku odpovedať takto:
- Článok 4 smernice NEC nie je bezpodmienečný a dostatočne presný na to, aby sa jednotlivci mohli naň odvolávať pred vnútroštátnymi súdmi pred 31. decembrom 2010.
  - Článok 6 smernice NEC priznáva priamo dotknutým jednotlivcom práva, na ktoré sa možno odvolávať na vnútroštátnych súdoch na účely domáhania sa, aby počas prechodného obdobia od 27. novembra 2002 do 31. decembra 2010 členské štáty prijali alebo naplánovali v rámci národných programov vhodné a koherentné politiky a opatrenia schopné znížiť emisie uvedených znečisťujúcich látok ako celok tak, aby sa dosiahol súlad s národnými stropmi stanovenými v prílohe I uvedenej

smernice najneskôr do konca roka 2010, a dali na tieto účely vypracované programy k dispozícii verejnosti a dotknutým organizáciám vo forme jasných, zrozumiteľných a ľahko dostupných informácií.

## O trovách

- 105 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

1. Článok 9 ods. 1, 3 a 4 smernice Rady 96/61/ES z 24. septembra 1996 o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia v pôvodnom znení, ako aj v znení kodifikovanom smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/1/ES z 15. januára 2008 o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia sa má vykladať v tom zmysle, že pri vydávaní environmentálneho povolenia na výstavbu a prevádzku priemyselných zariadení, o aké ide vo veciach samých, nie sú členské štáty povinné zaradiť medzi podmienky poskytnutia tohto povolenia národné emisné stropy  $\text{SO}_2$  a  $\text{NO}_x$  stanovené smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2001/81/ES z 23. októbra 2001 o národných emisných stropoch pre určité látky znečisťujúce ovzdušie, musia však dodržať povinnosť vyplývajúcu z tejto smernice 2001/81 prijať alebo naplánovať v rámci národných programov primerané a koherentné politiky a opatrenia, ktoré umožnia znížiť ako celok

**najmä emisie týchto znečisťujúcich látok na množstvách neprekračujúce stropy uvedené v prílohe I tejto smernice najneskôr do konca roka 2010.**

**2. Počas prechodného obdobia od 27. novembra 2002 do 31. decembra 2010, stanoveného v článku 4 smernice 2001/81:**

- článok 4 ods. 3 ZEÚ a článok 288 ods. 3 ZFEÚ, ako aj smernica 2001/81 stanovujú pre členské štáty povinnosť zdržať sa prijímania ustanovení, ktoré by mohli vážne ohroziť uskutočnenie cieľa stanoveného touto smernicou,
- prijatie špecifických opatrení týkajúcich sa len jedného zdroja SO<sub>2</sub> a NO<sub>x</sub> členskými štátmi sa nezdá byť schopné samo osebe vážne narušiť dosiahnutie výsledku stanoveného smernicou 2001/81. Vnútroštátnemu súdu prináleží preveriť, či v prípade každého rozhodnutia, ktorým sa vydáva environmentálne povolenie na výstavbu a prevádzku priemyselného zariadenia, o aké ide vo veciach samých, ide o takúto situáciu,
- článok 288 ods. 3 ZFEÚ a článok 6, článok 7 ods. 1 a 2, ako aj článok 8 ods. 1 a 2 smernice 2001/81 ukladajú členským štátom jednak povinnosť vypracovať, aktualizovať a v prípade potreby revidovať programy progresívneho znižovania národných emisií SO<sub>2</sub> a NO<sub>x</sub>, ktoré sú povinné dať k dispozícii verejnosti a dotknutým organizáciám vo forme jasných, zrozumiteľných a ľahko dostupných informácií, a takisto ich oznámiť Európskej komisii v stanovených lehotách a jednak, povinnosť každý rok vypracovať a aktualizovať národné inventúry uvedených emisií, ako aj

**národné projekcie na rok 2010, ktoré sa musia v stanovených lehotách oznámiť Európskej komisii a Európskej agentúre životného prostredia,**

- článok 288 ods. 3 ZFEÚ a samotná smernica 2001/81 nestanovujú členským štátom ani povinnosť odmietnutia alebo obmedzenia vydania environmentálneho povolenia na výstavbu a prevádzku priemyselného zariadenia, o aké ide vo veciach samých, ani prijať špecifické kompenzačné opatrenia pre každé vydané povolenie tohto typu, a to ani v prípade prekročenia alebo hroziaceho prekročenia národných emisných stropov SO<sub>2</sub> a NO<sub>x</sub>.

3. Článok 4 smernice 2001/81 nie je bezpodmienečný a dostatočne presný na to, aby sa jednotlivci mohli naň odvolávať pred vnútroštátnymi súdmi pred 31. decembrom 2010.

Článok 6 smernice 2001/81 priznáva priamo dotknutým jednotlivcom práva, na ktoré sa možno odvolávať na vnútroštátnych súdoch na účely domáhania sa, aby počas prechodného obdobia od 27. novembra 2002 do 31. decembra 2010 členské štáty prijali alebo naplánovali v rámci národných programov vhodné a koherentné politiky a opatrenia schopné znížiť emisie uvedených znečisťujúcich látok ako celok tak, aby sa dosiahol súlad s národnými stropmi stanovenými v prílohe I uvedenej smernice najneskôr do konca roka 2010, a dali na tieto účely vypracované programy k dispozícii verejnosti a dotknutým organizáciám vo forme jasných, zrozumiteľných a ľahko dostupných informácií.

Podpisy